

پہ لوه رده ی ئیسانیی مندال

ئاماده کردنی :
سایه فارس

238

posts

19.2k

followers

7

following

Promote

Edit Profile

PDF کتابی پەرەك فەرەمى

Public Figure

لېرە

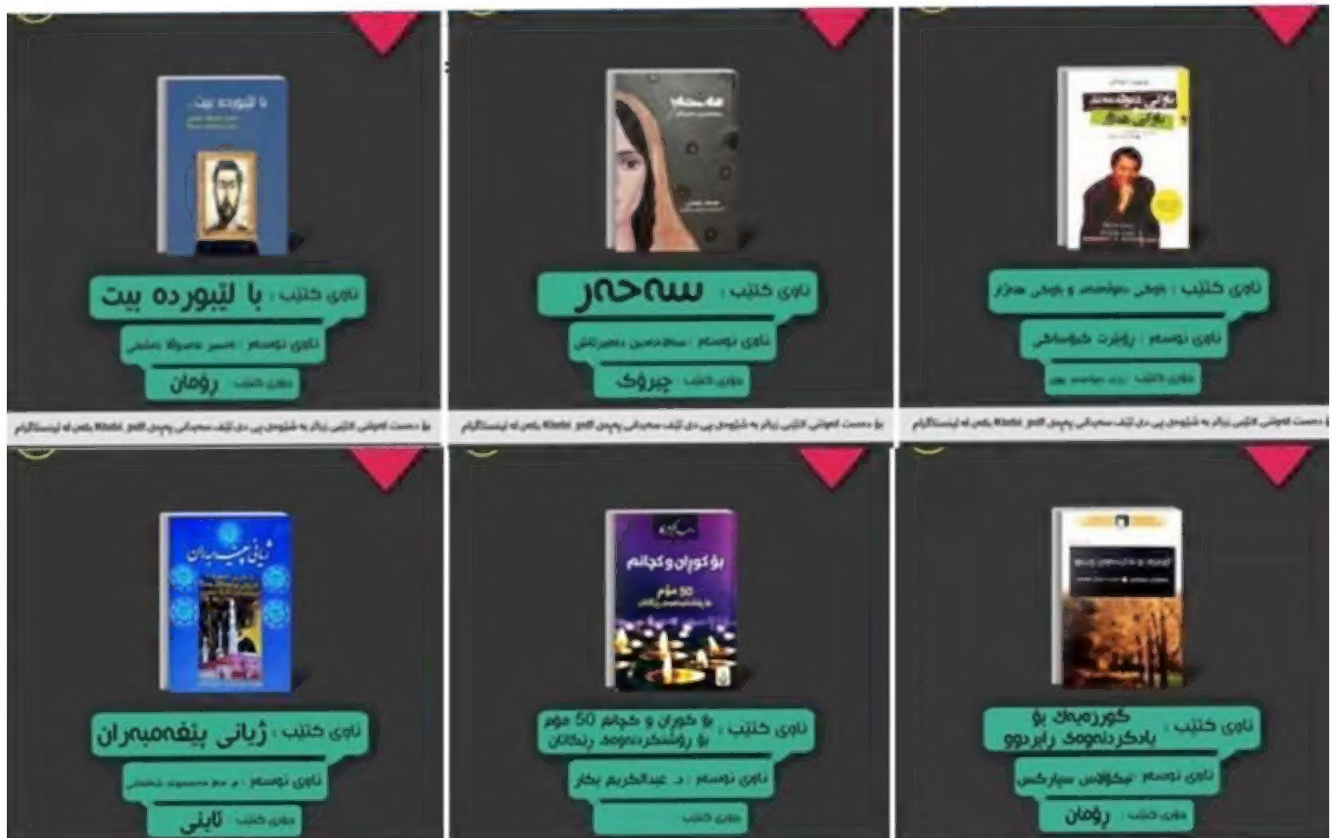
باشترین و بەسودترین و پر خوینەرتترین کتیبەکان

بە خۆرایى و بە شیوەى PDF داگرە

Ganjyna

لینکی کتیبەکان 🖱️ نەم لینکە بەکرەووە بۆ داگرتنی کتیبەکان

drive.google.com/folderview?id=1gk8e3nSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVslbo_

ثاقتور / کامران

بهره‌می گروپی نما... ژماره (۶)

بیتوف که شنه
ب. ثاقتور بی قورسهره
ها و ناز خان

۱۷-۱۱-۲۰۱۸

پهروهردهی ئیمانی منداال

ثاماده‌کردنی : سایه فارس

چاپی یه‌که‌م

۱۴۳۹ کۆچی ۲۰۱۷ زاینی

ناسنامه‌ی کتیب

* ناوی کتیب: په‌روه‌ده‌ی ئیمانی مندال

* ناماده‌کردنی: سایه فارس

* به‌ره‌می گروپی نما ژماره (٦)

* نه‌خشانندی به‌رگ: به‌همه‌ن عومه‌ر

* نه‌خشانندی ناوه‌پۆك: ناوه‌ندی رینوین

* نۆبه‌ی چاپ: یه‌كه‌م

* سالی چاپ: ١٤٣٨ ك - ٢٠١٧ زا

* تیراژ: ٣٠٠٠ عدد

مافی له چاپدانی پارێزراوه

گروپی نما بو چاپکردنی کتیب و بهخشینی بهدیاری..

بهخشینیکی کهم، پاداشتیکی نهپراوه.

ئهم گروپه له ئیستا له تۆری کۆمه لایهتی فهیس بوک
٦٠ ئەندامی ههیه که ههر ئەندامیێک دهبیئت چوارمانگ جاریک
برپى لانی کهم (٢٥٠٠٠) دینار بدات ئەگەر له کوردستان بوو بو
ئهو کهسانه ی له دهرهوی کوردستان دهبیئت لانی کهم چوار
مانگ جاریک برپى (٥٠ دۆلار) بدات تا کۆبکریتهوه کتیبی پى
چاپ بکریت و بهدیاری بهخشییت، ههموو کهسیک دهتوانییت
ئهو پاداشته نهپراوه بهدهست بهیینییت، بهخشینیکی کهم
پاداشتیکی نهپراوه.

نۆینه رهکانمان له (ههولیر، سلیمانی، ههلهبجه، کۆیه، رانیه،
قه لادزی، کهلار، دهر بهندیخان، هه ندران) ههیه.
ههر کهس چهزی کرد ئهم بهر ههمه چاپ بکاتهوه یان بهشدار ی
بکات په یوهندی بکات بهم ژمارانهوه

٠٧٥٠٣٢٤٠١٨٠ - ٠٧٧٠١٤٨٦٢٦٣

به رههمی چهوته می گروپ له بهرواری ٢٠١٨/٤/١ پاره ی
بو کۆده کریتهوه تکایه ههر کهس ویستی بهشدار بییت
په یوهندیمان پیوه بکات.

پیشہ کی

ئافرەتیك دەلیت مندالیكى پىنج سالانم ھەيە، لەگەل
يەككە لە مندالی دراوسىكەمان ھاورى بوون، رۆژيک داوايان
لى کردم بچیتە مالىان و پیکەو ھەيە بکەن، منیش پاش
ئەو ھەيە رەزامەندىم نواندو بو ئەو ھەيە بىزاريان نەکات
مەرجم بو داناو پىم گوت: رۆلەكەم بەھىمنى و لەسەر خویى
بى ژاوە ژاوە يارى بکە و داواي ھىچ شتيکیان لى مەکە و ھىچ
شتیکیش نەخویت، پاشان مۆلەتم دا بروات و ياريان لەگەلدا
بکات.

رۆژيک لەو رۆژانەي کە کورەکەم لە مالىان يارى کردبوو
کاتى نان خواردن ھاتبوو، ئەویش ھەستا بوو تا بگەریتەو
مالەو، داوايان لى کردبوو کە بمینیتەو ھەيە نانيان لەگەل
بخوات، ئەویش بە ریزەو داواي لى بوردنى لى کردبوو و
نەبخواردبوو، کاتيک زۆرى لى دەکەن دەلیت: دايکەم پىي
وتووم لە مالى کەس ھىچ شتی نەخۆم، ئەوانیش پىيان
وتبوو خۆ دايکت ئاگادار نىە و ناتبينیت، لە وەلامدا وتبوو
راستە دايکەم نامبينیت، بەلام خاى گەورە دەمبينیت!

بۇ پۇژى دواتر دراوسىكەمان بە پىكەننەۋە باسەكەى بۇ
گىرامەۋەو زۇر دلخۇش بوو بەۋەى مندالەكەى ھاۋرپىيەكى
بە رەۋشتى لەو شىۋەيەى ھەيە.

بەلى مندال ۋەك خاككى بە پىت واىە ئەگەر تۆۋىكى
پاك و بى خەۋشى تىدا بچىنرپىت، رۈەكىكى باش و بە
بەرھەم دەرۋىت، بەلام ئەگەر ئەو خاكە پىشت گوى خراو
تۆۋەكەى بى كەلك بوو، ئەوا ئەو بەرھەمەى دروست ئەبىت
پر دەبىت لە درك و دال و گىاى زىان بەخش.

دايكان و باوكانى بەرپىز: پەرۋەردەى مندال گەۋرەترىن
بەرپرسىارىتپە لەسەر شانى ھەموو لايەك بى جىاۋازى،
دلنيا بن پەرۋەردەى دروست مندالى باش بەرھەم دىنىت،
ھەر ھەنگاۋىك كە مندالەكەت دەپىرپىت لەسەر ئەو
ئامۇژگارى و ھەلۋىستانەى كە ئىۋە فىرتان كردوۋە، دەبىتە
مايەى خىرو بەرەكەت بۇ دونياۋ دوا رۇژتان.

سايە فارس

پیش کہ شہ ...

❁ بہ ہموو دایک و باوکیک کہ نیازی پەروردهیه کی
دروستی مندالہ کہ یان ہہیہ.

❁ بہ ہموو ئەندامانی بہرپزی گروپی نما .

پهرووردهی ئیمانی بو؟

مه بهست له پهرووردهی ئیمانی په یوه سترکردن و ناساندنی
مندال له سه ره تا گانی ته مه نییه وه به بنچینه گانی باوه
به خوداو هه موو بواره گانی تری په یوه نندیدار و فیرکردن و
تیگه یاندنی بنه ما شه رعیه گان له بیروباهه (عه قیده) و
پهروورده رهوشتییه گان که گو مه له بنه مایه کی رهوشتی و
رهفتار و هه لئس و کهوت و ویزدانیه که پیویسته به گوئی
مندالدا بدریئت و به کرده و ههش له دهورو به ریه وه بیبینیت
بو ئه وهی به دهستیان بهینیت و له و ته مه نه که مه وه
له سه ریان رابیت، له بهر ئه وه پیویسته باوان یان پهروورده شکار
مندال رابهینن و پهرووردهی بکه ن له سه ره تا ی پیگه یشتن و
تیگه یشتنی له بنه ما شه رعی و پهروورده ییه گان هه تا
په یوه نندییه کی پته وو دانه برا و له نیوان مندال و ئیسلام له
رووی بیروباهه و په رسته شه گان و مامه له کردن.

پیگه یاندنی مندال له سه ره تا وه له سه ر بنچینه گان
کاریکی زور گرنگه، چونکه مندال به سروشت و فیرهیه کی

پاکه ره له دايك دهبیټ، لهو ژینگه یه ی تییدا هاتووته
دو نیاوه خو ی دهبینیټه وه و چی لهو ژینگه یه دا چینرابیټ
له سر نه و بنه مایه بهر هه مه که دروینه دهکریټ، پیغه مبه
دروودی خوی لیټیټ دهفه رمویټ: (مَا مِنْ مَوْلُودٍ إِلَّا يُولَدُ عَلَى
الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ)، بخاری
ریوایه تی کردووه.

واته هه موو مندالیک له سر فیره تیکی پاک دیټه
دو نیاوه، دایک و باوکی دهیکه نه یه هودی یان مه سیحی وه یان
مه جوسی)، بویه باوان لیپرسراویټیه کی گه وره یان له سر
شانه له چوټیټی پیگه یاندنی مندال دا.

باوه ره یان به خوی مه زن (جل جلاله) له گرنگترین
بنه ماکانه وا له مندال دهکات کاتیک گه وره بوو به
به رپرسیاریټیه کان هه لسیټ، وه سیفه تی جوان و خیری تییدا
رهنگ ده داته وه، خوشه ویستی و ته قواو ترسان له خوی گه وره
بنچینه ی په روه رده ی منداله، باش وایه باوان ریگه نه دهن
هیچ هه لیکیان له دهست بچیټ له گه یاندنی نه و هوکارانه ی
ده بنه هو ی جیگر بوونی ئیمان له دلی مندالدا.

پەرۋەردەي رەۋش:

ناكرىت رەۋش لە دىن جىابكرىتەۋە، بۇ ئەۋەي باۋان
پەرۋەردەيەكى جوان و دروست بگەن پىۋىستە خۇيان
خاۋەنى رەۋشتىكى جوان بن و هېمنى و لەسەرخۇ بن و دوور
بن لەھەر سىفەتتىكى ناپەسەندو و نادروست كە واى لى بگات
مەبەستەكەي گومانى تىدا بىت و پەيامەكەي نەگات كە
پەرۋەردەيە!

ئەو مندالەي لەسەر باۋەربەخوداۋ خۇشەۋىستى خوداۋ
پشت بەستن پىي لە داۋاگردنى پىداۋىستىيەكانى و ملكەچ
بوون پى بگات ئەۋا لە گەۋرەبووندا پابەند دەبىت بە
هەموو كردهۋەيەكى باش و كارى خىر، وە لە هەموو كاريكى
خراب و گوناھ دوور دەكەۋىتەۋە.

تەمىٰ كەردنى مىندال:

ئىمەى باوان و پەرودەشكاران بەر پىرسىار ئىتتىپەكى ھەرە
گەرەمان لەسەر شانە لە پەرودە كەردنى مىندال لەسەر
خىرو چاكە و بنەما پەروشتىە جوانەكانى راستگوىى و
پاراستنى ئەمانەت و بەخشىن و پىزگرتنى گەرەكان و
خۆشەويستى كەسانى ترو پاراوكەردنى زمانىان بە وتەى
جوان و پىگە نەدان لە بەكارھىنەنى ھەرۈشەپەكى نەشپا و
بىزراو، ھەرودەها پراھىنانىان لەسەر جىبەجىٰ كەردنى ھەستە
مروقاىەتتىپەكانى وەك بەسۆزى و مېھرىبانى و چاكە كەردن
لەگەل ھەزاران و بىٰ نەوايان وە ھەر ئاكارىك كە پەيوەندى
بە پەروشتە جوانەكانە وە ھەپە.

گومانى تىدا نىپە قورئانى پىروۆزو فەرموودەكانى
سەرودەمان درودى خواى لىبىت و ژياننامەى پىغەبەر و
ھاوئە بەپىزەكانى گەنجىنەپەكى پىرگە و ھەرى ئامۆزگارى و
پىنىشانەر، ئەگەر پابەند بىن پىيانە وە ئەوا نە وەپەكى
بەھىزو بە پەروشت و بە توانا بەرھەم دەھىنن، باشتىن و
سەرگە و تووتىن پىگە بو تىگەياندى مىندال لە بنەما

رهوشتی و ئیمانیه‌کان له و ته‌مه‌نه بچووکه‌دا گفتووگۆو
 گێرانه‌وه‌ی چیرۆک له می‌شکیدا جیگر ده‌بی‌ت که
 ده‌یان‌بیس‌تیت، وه‌ تیبینی کردنی ره‌فتاری گه‌وره‌کان که
 ده‌بنه‌ پێشه‌نگ بو‌ی، چونکه‌ منداڵ لاسایی ره‌فتاری
 گه‌وره‌کان ده‌کاته‌وه‌، بینین زیاتر کاریگه‌ری ده‌بی‌ت وه‌ک له
 بیستن، بو‌ نموونه‌ کاتی‌ک دایک یان باوک هه‌میشه‌ به
 منداڵه‌کانیان ده‌لێن راستگۆ بن و له‌ درۆ دوور بکه‌ونه‌وه‌، له
 هه‌مان کاتدا ده‌بینیت له‌ خۆیاندا جی به‌جیی ناکهن بو‌
 نموونه‌: له‌ ده‌رگا ده‌دری‌ت یان ته‌له‌فۆن ده‌کری‌ت به‌ منداڵه‌که
 ده‌لێن تۆ وه‌لام بده‌ره‌وه‌ ئه‌گه‌ر فلانه‌ که‌س بوو بلی دایکم
 یان باوکم له‌ ماله‌وه‌ نییه‌، یان به‌لێنی‌ک به‌ منداڵ ده‌ده‌ن
 به‌رامبه‌ر کردنی کاری‌ک که‌ پێیان سپاردوو، پاش ئه‌وه‌ی
 فه‌رمانه‌که‌ی جیبه‌جی کردوو به‌لێنه‌که‌یان نه‌بردوو ته‌
 سه‌ر، ئه‌و کاته‌ ده‌بنه‌ پێشه‌نگی‌کی خراپ که‌ هوکاره‌ بو‌
 دروست بوونی نه‌وه‌یه‌کی نادروست، له‌به‌رئه‌وه‌ پێویسته
 باوان هه‌میشه‌ راستگۆیان له‌ گه‌ل منداڵه‌که‌یان بدوین و بو‌
 ئارامکردنه‌وه‌و ژیرکردنه‌وه‌یان له‌ گریان په‌نا نه‌به‌نه‌ به‌ر
 درۆکردن و په‌یمان پێدانیان به‌ ناراستی، بو‌ ئه‌وه‌ی

نه وه کانیان له سهر درو کردن رانه هیئن بئ نه وهی خویان
بیانه ویئت، به داخه وه هه ندیک باوان بو پهروه ده کردنی
منداله کانیان نه و ریگهیه به کار ده هیئن.

به دنیاییه وه رهوشتی جوان بهنده له سهر باوه ر به
خوای گه وره و ئیسلامیش زور جهخت له سهر رهوشتی جوان
ده کاته وه له هه موو حاله ته گاندا، ههروهک خوای گه وره
دهفه رمویئت: ﴿ خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴾
الاعراف.

واته: کاری ئاسان له خه لکی داوا بکه و چاوپووشی له هه له و
که موکوپیه کانیان بکه و، فه رمان بده به چاکه و کرده وهیهک
که په سه ندی شهرعه، پرووش وهرگیڕه و پشت بکه له نه فام و
تی نه گه یشتوان.

وه له سوره تی فصلت له ئایه تی ۳۴- ۳۵ دهفه رمویئت:
﴿ وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي
بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴾
﴿ وَمَا يُلْقِنَهَا إِلَّا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَبَرُوا
﴿ وَمَا يُلْقِنَهَا إِلَّا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَبَرُوا ﴾
﴿ وَمَا يُلْقِنَهَا إِلَّا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَبَرُوا ﴾

واته: بېگومان چاكه و خرابه وهك يهك نين، (تو ئه
باوهردار) بهجوانترين و چاكترين شيوه بهرهنگاري خرابه و
نادروستي بكه، ئه و كاته ئيتړ دهبينيت ئه وهى كه له نيوان
تو و ئه ودا دوژمنايه تي و سارديهك ههيه، دهبيته دوستيكي
دلسوز و گياني به گياني.

ههروهها له سورهتی ال عمران ئایهتی ۱۳۴ دهفهرمویت:

واته: ئەوانەى لە خۆشى و ناخۆشىدا، لە ھەرزانى و
گرانیدا مال و سامانیان دەبەخشن، رڤ و کینەى خۆیان
دەخۆنەو و خۆگرن، لە خەلگى خۆش دەبن و لیبووردەن،
خوای میھرەبانیش چاکەکار و چاکەخوێزانی خۆش دەوێت.

پېغەمبەرى خۇشەويستمان دەفەر مویت: (أَثْقَلَ مَا يُوضَعُ
فِي الْمِيزَانِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حُسْنُ الْخُلُقِ) يان (إنما بعثت لأتمم
مكارم الأخلاق).

تويژينەو ەكان سەلاندوويانە لە باشترينى ھۆكارەكان بۆ
راست كردنەو ەو جيگربوونى رەفتار و رەوشتى منداڵ برتتيە
لە پەرور دەيەك كە لەسەر بيروباو ەرى دينى بنيات بنريت،
سەلە فى صالح نەو ەكانيان ھەر لەسەر ەتاي تەمەنيانەو ە
لەسەر بەرنامەى پەرور دەى ئيسلامى پيگەيانەو ەو
ناموژگارى دايسان و باوكانيشيان كردو ەو كە ھەمان پيچكە
بگرنە بەر، لەبەرئەو ەى دەبيتە ھۆى درووست بوونى
نەو ەيەك كە رووداوى گرنگ بخولقيين و رەفتار و كردارى
جوان سيمايان بيت و ھەول بۆ كارە چاك و جوانەكان بەدەن.

ئەمەش ئەو پيگەيەيە كە پيوستە باوان بۆ داھاتو ەى
منداڵەكانيان بيگرنە بەر، چونكە ئاراستەكردنى نەو ەكان
بەبەرنامەيەكى درووست يارمەتى منداڵ دەدات لە پيگەيەيانى
بنەماكانى ژيانى چ بۆ دونياى چ بۆ قيامەتى، كاتيك

مندالیک تی دهگات که تهنه ژیان بو دونیا نیه و دینی خوی
گه وره به درووستی و دوور له ههر شیواوی و نه و ناراستیانهی
تیکه ل به دین کراوه، به دلنیایی نه وهیه کی ته ندروست و
سوود به خش بو خودی خوی و کومه لگه که ی پیک دیت،
نه ویش به چهند خالیک نامازه ی پی ده که یین:

یه که م: وتهیه ک ههیه ده لیت بیست سال پیش له دایک
بوونی، منداله که ت په روه رده بکه، مه به ست له م وتهیه
نه وهیه لاوه کانمان کاتیک هاوسه رگری ده که ن ئافره تیکی
باش و به دین یان پیاویکی باش و به دین بکاته هاوسه ری
خوی بو نه وهی یارمه تی ده ر بیت له دروست بوونی
نه وهیه کی په روه رده درووست.

دووه م: ده توانیت پیش دروست بوونی مندال
هه نگاوه کانی پیکه یانی نه وهیه کی باش بنییت، بو نمونه:
کاتیک هاوسه ره کان کو بوونه وه، پیویسته پیش نه وه دوعا
یان زیگری پیش سه رجیی کردن بخوینن که نه مهیه:

("بِسْمِ اللَّهِ ، اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ ، وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا") واته: به ناوی خودا ئەم کاره پیرۆزه ئەنجام دەدەم، خودایه شهیتانمان لی دوور بخەرەوه، هەرودها شهیتان دوور بخەرەوه لهوهی که پیمان ده به خشیت له منداڵ، چونکه پیغه مبهری ئازیز ده فەرمویت: ئەو منداڵه ی دروست ده بییت له شهیتان پارێزراو ده بییت.

سییه م. کاتیك منداڵ له دایك بوو و هاته دوونیاوه و چه ند سالیکی سه رهتای ته مه نی بری و به باشی تی ده گه یشت هه ول بده هه می شه ناوی خودای گه وره به باشی له لایدا برییت، به تایبه تی له کاتی هه لویسته دلخۆشکه ره کان و خۆش و یس تراوه کان، هه رگیز باسی ئەو سزایانه نه کات له لای منداڵ که ببیته هو ی ترسان و رق لی بوونه وه ی منداڵ به تایبه تی ئەو کاتانه ی که تو ره و دلته نگه، یان کاتیك هه له یه ک ده کات، بو نموونه: منداڵ کاریکی نادروست یان درو یه ک ده کات، پیی مه لی ن خودا کو یرت ده کات یان ده تخاته ناو ئاگر هتد، چونکه

هه موو ئه م جوړه هه پره شانه منډال له خودا دوور
ده خاته وه و هيج خوښه ويستی بو خودا نابيت چونكه نه و
هه ميشه له كاتى سزاو هه پره شه ليكردن ناوى ده بى ستيت،
نه مېش هه له يه كى زوړو سته مېكى گه وره يه له منډاله كانيان
ده كهن، بو دوور كه و تنه وه له م هه لويسته پيويسته هه ميشه
باس له جوانيه كاني بكر يت و نه و هه سته ش لاي منډال
بخولقي نيت كه خالقيكى هه يه و هه موو ده مې چاوديرى
ده كات و نه وى خوښ ده و يت و يارمه تى ده دات، بير خستنه وه ي
نه و به خششانه ي بير بخريته وه كه خوداى گه وره پيى
به خشيوه.

چوارهم: ئاراسته گردنى منډال و ئاشنا گردنى به
جوانيه كاني سروشت كه له لايه ن خوداى گه وره وه فه راهم
هيئراوه، بو نه وى هه ست به گه وره يى و ده سه لاتي خودا
بكه ن.

پينجهم: خوښه ويستی ده ورو بهر له ناخى منډال بچي نريت
نه ويش به به خشيني خوښه ويستی و ده ربړينى بوى، وه

خۆشەويستی خودای گەورە، لەبەر ئەوی خودا ئەوی خۆش
دەوێت هەموو دوونیای خستوووتە ژێر پکێفییهوه.

شەشەم: فێرکردنی شیوازی گفتووگۆو گۆیگرتن لە
بەرامبەر و پراھێنانی لەسەر بەزەیی پێداھاتنەوهو
میھرەبانی و هاوکاری کردنی کەسانی تر، چاندنی بەھا
جوانەکانی ئیسلام لەناو دایدا لە پێی پێشەنگی باشەوه،
چونکە منداڵ هەموو ئاکاری بەخیوکەر و پەرورەشکارەکی
وەرەگریت، کاتیەک ئەو شتانە بەکردار دەبینیت ئەویش
بەھەمان شیوە دووبارە دەکاتەوهو تێیدا دەبیته خوو، وە
کاتیەک تێگەشت لەبەرامبەر ھەر کاریکی باشدا پاداشتی لای
خوای گەورە ھەیە، ئەو کات ھەرکاریک پێی ھەلسا
پەيوەستی دەکات بە خوای گەورەوه ئەمەش دەبیته مایە
ئاسوودەیی رۆح و دەروونی.

ھەوتەم: بەھەل زانیی ئەو کاتانە کە منداڵ تووشی
کێشە و پووداوی نەخواراو لەگەڵ دەوروبەر یان ھاورپێکانی
دەبیته، بۆ گەیانندی مەبەستە پەرورەدەییەکە ئەویش بە

ئاراستە گردنىكى ژىرانە كە چاكەى خوش بویت و لە خراپە
 دوور بکەویتەو، وە دوورکەوتنەو لە سەرکۆنە گردنى
 منداڵ، تەنانت ئەگەر کارىكى زۆر هەلەشى کردبیت،
 پىوستانە بە شىوازی هیمنانە پرسىارى لى بکرىت و بە
 دلىكى فراوانەو وەلامەكەى وەربگریت دوور لە هەر توندو
 تىزىيەك و بە شىوازيك گفتووگووى لەگەل بکرىت لەگەل
 تەمەنى تىگەيشتنى ئەودا بگونجىت، ئەمە کارىگەريیەكى
 گەورەى هەيە لە بەدەست هينانى دلى منداڵدا لە هەمان
 کاتيشدا ئەو هەلوستانە دەبنە هووى چاندنى بەهاو رەوشتى
 جوان لای منداڵ و گۆرپى رەفتارەکانى بەرەو باشتر.

هەشتەم: پىوستانە منداڵ بەکردار رابهيىنرىت لە رەوشتە
 ئىسلامىيەکان کە زۆر گرنگە باوان پابەند بىت پىيانەو
 وەك وتنى ئەو زىکرانەى لە کاتى نان خواردن و سەرکەوتنە
 ناو ئۆتۆمبىل ئادابەکانيان هتد)، بەو جوۆرە وینەيەكى
 جوان دەکيشىت بە هەلس و کەوتەکانى و نموونەيەكى جوانى
 ئىسلام وینا دەکات کە شایانى چاو لىکەرى بىت و هانى

مندال بىدات كە پابەند بىت بە ياساۋ رەۋشەتە
ئىسلامىيەكانەۋەو بىنەماكانى كە ھۆكارى باشى كۆمەلگايە،
دلىخۇش دەبىت بە بەرھەمى رەفتارەكانى كەمايەى
پىشكەۋتنو شارستانىيەتە، بەۋەش خۇشەۋىستى و پاك و
خاۋىنى و پاراستنى ئەمانەت راستگۆيى و خۇشۋىستنى ھەر
فەرمانىك كە لە ئىسلامەۋە كرابت لەلاى گەشە دەسەنىت،
ئىتر ئەمەش وا لە مندال دەكات بىر لە ھىچ شتىك نەكاتەۋە
ھەتا نەزانىت سوۋدى ھەيە بۇ خۇى و كۆمەلگەكەشى،
بەۋەش خىر دەبىتە تۆۋىكى چەكەرە كردوۋ لە ناخ و
دەروونىدا.

نۆيەم: پەرۋەرشار دەتوانىت سوۋد لە چىرۆكى ئامانجدار
ۋەربگرىت، چىرۆكى ئاينى بىت يان واقى ۋە يان خەيالى بە
جۆرىك بىتە پى خۆرىك لە رەفتارى مندالدا، ۋە ھانى
دەدات پىۋەى پابەند بىت، باش ۋايە گىرپانەۋەكە بەشىۋەى
نۋاندن يان بىنراۋ بىت و ئامانجى ديارى بكات نەك تەنھا بۇ
خۇشى و كات بەسەربردن.

دەيەم: پيويستە ئاراستەگان بۇ منداڭ لە قورئان و
 سونەتى پيغەمبەرى ئازىزەو ھەلقولايىت، وە منداڭلىش
 ھەستى پى بکات، بۇ ئەو ھى لەسەر خودا پەرستى را بىت و
 پيغەمبەرىش دروودى خوداى لەسەر بىت بکاتە سەر
 مەشق و پيشەنگى خوى و لەسەر رىيازى ئەو گەشە بکات،
 ناراستەوخۇ باوک کاتىك زانى ھەموو منداڭەگانى کو
 بوونەتەو، دەتوانى بەتايبەتى رۇزانى ھەينى بۇ گەياندى
 ئەو پەيامەى گە خوى مەبەستىيەتى بە منداڭەگانى
 بگەيەنىت بۇ نموونە روو بکاتە دايکيان و بلى ئەمرو لە
 وتارى رۇزى ھەينى دا مامۇستاي وتاربيژ باسى بابەتتىكى
 کرد، دەتوانى خوى ئەو ھى مەبەستىيەتى باسى بکات و
 چىرۆك و سەرگوزشتەى بۇ زياد بکات، ئەو کات منداڭەگان
 ھەموو گوئى لى دەگرن و سوودى لى دەبينن.

يازدەيەم: ميانرەو بوون لە پەرورەدەى ئيمانى بۇ منداڭ
 واتە کارىكى پى نەسپىردريت گە لە تواناي ئەودا نيە، يان
 بەر پرسىيارىتى گران نەخرىتە ئەستوى ھەتا دوور
 نەگەويتەو ھە ئەرگەى پى سپىردراو، پيغەمبەر دروودى
 خوداى لەسەر بىت ئامازە بەھەلباردى ئاسانى کارىك

دەكەت كە لە نىوان دوو كاردايە، بەمەرجىك لە سنوورى
شەرعدا بىت، بىرتان نەچىت يارى و گەمەكردن جيهانى
تايبەتى مندان بۆ ئەوئەماندوو نەگرىن بە شتىك رى لە
گەشەى سروشتى و لاشەييان بگرىت، واتە كارىك نەكرىت
قۇناغى مندايان لى بسەنرىتەو، بەلكو پىويستە رىگە
بدرىت مندالى خۆى ببىنىت و لەهەمان كاتيشدا خۆى
بتوانىت بە هەندى كار هەلسىت و تواناكانى خۆى دەرېخات و
متمانەى بە خۆى لا دروست ببىت، بۆ ئەوئەمان تەنها پشت بە
دەورو بەرى نەبەستىت.

دوازدەيەم: هاندانى منداڵ كاريگەرى باش لەسەر منداڵ
دروست دەكات و هەول دەدات خۆى بە دواچوون بكات بۆ
ئەو شتەى لاى بووئەتە پرسىار، هەر ئەمەش خوشەويستى بۆ
ئەو كارەى پىي هەلدەسىت دروست دەكات، لىكۆلنەوگان
سەلماندوو يانە هەركاتىك پەرور دەو باشكردنى رەفتارى
منداڵ لەسەر بنەماى رىزو خوشەويستى بىت، ئەوا دەبىتە
هۆى بە دەست هينانى رەفتارى رىك و دروست، وە پىويستە
يارمەتى منداڵ بدرىت لە بە دەست هينانى مافەكانى خۆى و

ديارى كردنى راستى و ناراستيهكان، بهلام به شيوازيكى
جوان و نهرم و نيانى، بو ئهوهى منداڭ ههست به كهرامهت و
مهكانهتى خوڤى بكات لهناو خيزان و كوومهلگهكهيدا، ئهمهش
به ريكخستنكى جوان و دوور له ناز پيدانى زياد له
پيوست.

سيازدهيه م: چاندنى ريزو خوڤهويستنى قورئانى پيروزو
بهرز راگرتنى له دلى منداڭدا، ئهوهش وا دهكات ههست به
پيروزي و پابه ندبوون به فهريمانهكانى بكات، به شيوازيكى
سهرنج راكيش و ئاسان، تيگه ياندنى منداڭ بهوهى ههولدان
بو فيربوون و خوڤندنى قورئان پلهى له فريشتهكان نزىك
دهكاتهوه، ئهمهش وا له منداڭ دهكات له كهشيكى ئيمانى و
بنه ماو زانياريهكانى ئيسلام وهربگريت.

پهروه رشيार پيوسته به هيمهت و هوڤشياريهوه ههنگاوى
جيگير بپرئت بو بنياتنانى موسلمانىكى هوڤشيار.

چۈن خۇشەويىستى خۇدا لە دلى مندا لىكەم بچىنم؟

بۇ ئەۋەى خۇاى گەۋرە بە نەۋەكانمان بناسىنن و خۇشيان
بويىت پىۋويىستە بە چەند قۇناغىكدا برۋىن ئەۋانىش:
قۇناغى يەكەم: قۇناغى پىش ھاۋسەرگىرى.

ئەگەر تۆۋىكى باش بخرىتە ناو خاكىكى بى كەلك و بى
پىتەۋە ئەۋا دەمرىت و هيچ بەرەمىك نادات بەدەستەۋە،
لەبەر ئەۋە ئىسلام ھەلباردنى ھاۋسەر بۇ كور و كچەكانمان
بەيەكىك لە مافەكانى مندا لى دادەنىت لەسەر دايك و باوك،
خۇاى گەۋرە دەفەر مويت:

﴿الْخَيْثُ لِلْخَيْثِ وَالْخَيْثُ لِلْخَيْثِ وَالْطَّيِّبُ لِلطَّيِّبِ
وَالطَّيِّبُ لِلطَّيِّبِ أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
كَرِيمٌ﴾ (النور)

ۋاتە: (ژنانى ناپاك بۇ پىاۋانى ناپاك و پىاۋانى ناپوخت
بۇ ژنانى ناپوخت، ئافرەتانى پاكىش بۇ پىاۋانى پاك،
پىاۋانى پاكىش بۇ ئافرەتانى پاك، ئەۋ پاكانە بەرىن لەۋ
تۆمەتانەى كە ناپاكان ھەلى دەبەستن (چونكە محمدى پاك

هاوسهري عائيشه ي پاكه صلى الله عليه وسلم)، بو ئه و
چاكانه ليخوشبوون و رزق و رۆزى به نرخ ئامادهيه).

ههروهها پيغه مبهري ﷺ دهفه رموييت: (تنكح المرأة لأربع:
لمالها ولجمالها ولحسبها ولدينها فاظفر بذات الدين تربت يداك).
مه بهستي ئه م فه رمووده پيروزه ئه وهيه كه ئافرهت له بهر
چوار هوكار ماره دهكرييت: مال و ساماني، جوانييه گهي،
بنه ماله گهي، وه دينه گهي، پيغه مبهري صلى الله عليه وسلم
دهفه رموييت: ئافرهتي ديندار بخوازييت.

كه واته قوناغي يه كه م هه لباردني هاوسهري به دين و
باشه بو نه وهكان.

قوناغي دووهم: قوناغي دواي هاوسهري.

دواي ئه وه ي هاوسهري گراو ئافرهته كه له و ساته ي
زاني دووگيان بووه، پيوسته زور له خواي گهوره نزيك
بيته وه و سوپاس گوزار بيت به و به خششه ي پي به خسيوه،
بو ئه وه ي ههست به ئارامي دل و دهرووني بكات، چونكه له
ليكوئينه وه ي كدا دهلييت: ئاسووده يي دايك بو ته ندرووستي

كۆرپەكەش بەسوودە، باش وایە دایك زۆر گوی لە قورئانی
 پیروژ بگریت، بە دانیاییهو بە مندالەكەش دەگات، دوا
 لە دایك بوونیشی لە ژیانی داها توویدا پەيوەست دەبیت
 پیوہی، ھەر لەو لیكۆلینەو دیەدا دەرکەوتووہ لە کاتی
 دووگیانییدا دایك ئارەزووی چ خواردنیك بکات ئەوا ئەو
 مندالە لە داها توودا ئارەزووی ھەمان خواردن دەکات،
 کەواتە کاتی دووگیانی سەرەتاییهکە بۆ پەرورددەکردنی
 مندالەکە.

قۇناغی سییەم: سەرەتای لە دایك بوون _ تەمەنی دوو سالی.

کاتیك مندال لە دایك دەبیت تا دوو سال و قۇناغی
 شیرخواردن گەشەی خیراتر دەبیت لەگەڵ گۆرانکارییهکانی
 ژیان بەراورد بە گەنجیکی پیگەشتوو، لەبەرئەوہی
 مندالەکە وەك پەرەیهکی سپی وایە ئەوہی بتەوی لەسەری
 دەنووسیت، بەلام گەنجەکە زۆرگرانە قەناعەت پیکردنی،
 بۆیە ئەو کاتانە لە ئەمیزی دایکەکەدا یە باش وایە
 تەسبیحات و روقیە شەری بەسەردا بخوینیت، یان بە

دەنگ بۆي لى بدرىت و گوئي لى بگريت، له گهل گه شهى
 منداله كهو سهره تاي فيربوونى قسه كردندا له باتى وتنى
 هه ندى ووشه ي بى سوود بهرام بهر منداله كه وشه ي (الله)
 بدرى به گوئي منداله كه دا، يان هه ول بدرىت زورترين وشه
 گوئي لى دهبيت وشه ي (الله) بيت، وه كاتيك پى دهگريت و
 هه ولى رۆشتنى دا دهستى بگريت و پى بووترىت يا الله وهك
 يارمه تيهك بۆي، داىكى ژيرو هوشيار هه ميشه له ساته
 خوشه كاندا ناوى خواى گه وره بىرى نه وه كه ي دهخاته وه و
 واى لى دهكات دلى په يوهست بكات به خواى گه وره وه نهك
 به ترساندن و دوور خستنه وه و رق خستنه ناو دلى
 بهرام بهر په روه ردگار.

قوناغى چواره م: قوناغى دوو سال _ سى سال.

له م ته مه نه دا مندا ل ميشكى گراوه يه، له م كاته دا
 ده توانريت سووره ته كورته كانى وهك سووره تى (فاتحه و قل
 هو الله احد و العصور الكوثر و المعوذتين) پى له بهر
 بكريت نه وهش به پى تواناي بو له بهر كردنى، هه روه ها

فیرکردنی (الله خوامانه، محمد پیغمبهرمانه، ئیسلام
دینمانه، کهعبه قیبله مانه، قورئانی پیروژ کتیبمانه).

قۇناغی پینجه م: له سی سالی _ جهوت سالی.

قۇناغی وەرگرتنی زانیارییه له لایهن مندا له وه،
چاولیکه ری رهفتار و هه لئسو کهوتی خیزانو
دهور و به ره که یه تی، له م ته مه ندا زۆر ئاره زووی گوئی گرتن له
چیرۆک ده که ن، بۆیه پیویسته سوود له م هه له وهر بگریت بۆ
گیرانه وهی چیرۆکی به سوود و ئامانج دار به و ئاکار و
رهوستانه ی که ئاره زووی ده که یت، باش وایه هه موو ئه و
چیرۆکانه تایبته بیته به به که سیئو هه موو کات هه مان
ناو بۆ که سایه تی چیرۆکه که دابنییت، (ئه گهر مندا له که ت
کور بوو کاره که ته ری چیرۆکه که کور بیته وه ئه گهر کچ بوو
کاره که ته ره که کچ بیته)، دایک یان باوک ده توانیته له
ناوهرپۆکی چیرۆکه کانه سیفه ته کانی خوای گه وره ی تییدا
ئاماژه پی بکات، وه ک به سوژی و میهره بانو و به زه یی و
به خشنده و لیخوش بوو هتد). ههروه ها پیویسته

بزانریت منداڭ چ جورە ئاژەلئىكى خوش دەوئیت چىرۆكى
 لەسەر بلیت ، ئەگەر هاتو دایك توانای دانانى چىرۆكى
 نەبوو دەتوانییت سوود لە چىرۆكى منداڭانەى ئامادەگراو
 ببینییت، چەندین چىرۆكى پەرورەردەى هەیه کە باس لە
 پەرورەردەى منداڭان دەکات بە چىرۆك یان چىرۆكى
 پىغەمبەرەران، کە وینەدارەو رەنگاو رەنگەو سەرنجى
 منداڭە کە رادەگىشییت، باش وایە ئەو کتیبانەى چىرۆكى
 تىدايە رەنگاو رەنگو وینەدار بن، واتە نوسینی گەم و وینەى
 گەورەى تىدا بیت.

قۇناغى شەشەم: ئیوان حەوت ساڭ _ دە ساڭ.

قۇناغىكى زۆر گرنگە لە ژيانى منداڭدا، بۆیە نابیت بە
 هیچ شیوەیهك کەمتەرخەمى تىدا بکرییت لەم قۇناغەدا بە
 شیوەیهكى باش عەقل و بیرى دەکریتەو، پىویستە لەم
 قۇناغەدا ھاوړپیهى بکرییت و مامەلەى وەك ھاوړپیی
 لەگەل بکرییت، هەر لەم قۇناغەدا دەتوانرئ بىرۆکەى
 بەندایەتى بۆ خواى گەورە لە دل و دەروونیدا بچەسپینریت،

بۇ نموونە ديارىيەكى پېش كەش دەكەيت ئەۋىش
 لەبەرامبەردا سوپاست دەكات، تۆش ئەۋە بە ھەل بزانەو
 پېيى بلى بەخشەرى يەكەم خۋاي گەۋرەيە كە شايانى
 سوپاس و ستايشە، يان پېيى بلىي رات چىيە لەسەر
 چاۋەكانت؟ ئايا بەلاتەۋە بەنرخن؟ ئەگەر كەسك پېت
 بلىت گەۋھەرى دونيات پېت دەبەخشم بەرامبەر بەخشىنى
 چاۋەكانت، ئامادەى بيانبەخشىت؟ ھەروەھا گوئۇ و زمانو
 ئەندامەكانى تر؟ بى گومان ۋەلامى نەخىر دەبىت، ئەۋكات
 لە ناخى دا گرنگى ئەندامەكانى ھەست پى دەكاتو بەھايان
 دەزانىت و پاشان گەۋرەيى و مەزنى بەخشەرەكەى كە خۋاي
 گەۋرەيە بۇ دەردەكەۋىت و خوشەۋىستى بۇ دروست دەبىت
 بەرامبەرى و ھەركاتىك بىرى لە ھەر يەكك لەم نىعمەتانە
 كردهۋە، بە تايبەتى ئەگەر پېيى بوترى بىھىنە پېش چاۋى
 خۋت ئەگەر يەكك لەم بەخششانە لە تۇيا كىشەى
 ھەبوۋايە، بۇ نمووتە كەر يان نابىنا بویتايە چ ھەستىكت
 دەبوو، يان ژيانىت بە چ جۇرىك دەبوو؟ ئەۋكات بە

تامه زروڤيه وه سوپاسى خواى گه وره دهكاتو يادى دهكات وه
به جوانترين شيوه كه لهو نيعمه ته جوانانه بى بهشى
نه كرد وه، كه واته ئه و ئه ندامانه زور زور گرنگترن لهو
دياريپانه ي كه دايك و باوكت پيى ده به خشيت بويه پيويسته
هه ميشه سوپاسگوزار بيت و خوشه ويستى خوا له دليدا گه شه
بكات.

قوناغى جه وته م: قوناغى ۱۰ سالى بو سه ره وه.

له م قوناغه دا به پروونى ديمه نه كانى سه ره به خو بوونى
منداال و متمانه به خو بوون و سه لماندى راي خو ي و
هه لگه رانه وه له ئاموژگارييه كانى دايك و باوك و
زانياريه كانيان دهر ده كه وييت، له به رئه وه ي هه ست دهكات
دايك و باوكى روللى سه ركرد هيه كى ديكتاتور ده بينن، له م
ته مه نه دا ئاره زووى دهر باز بوون له و كووت و به نده دهكات كه
گومانى لى هه يه، زياتر مه يل بو لاي هاوړپيكانى دهكات و
ناخى خو ي بويان دهكات وه وه ئه وه ي له وانى وه رد ه گرئيت له
دايك و باوكى ره تى دهكات وه، بويه پيويسته زور به

ھۆشيارانە رەفتار بىكرىت لەگەڵيان، بە چىرۆكى خۆتان يان
 ئەو بەسەرھاتانەى بەسەر ھاوړى و كەسانى تردا ھاتوو
 مەبەستەكەتان ړوون بكنەو و تىي بگەبنن باشتىن ھاوړى
 خواى گەورەى و باشتىن ئەمانەت پارىزو باشتىن پشت و
 پەنايە، ھاوړى پەتەى كردنى ھەرگىز دژايەتى نيە لەگەل
 ھاوړپيەتى كردنى ھاوړپيكانى و دەتوانيت كاتيكى خوشيان
 لەگەل بباتە سەر بەمەرجيك ئەو ھاوړپيەتىە دووربيت
 لەھەموو رەفتاريكى ناپەسەند كە ھەموو كەسيك رەتى
 بكاتەو و بەتايبەتى ئەگەر لەگەل دين و كەلتورى
 كۆمەلگاكەى دا دژيەك بوون.

خوشويستنى خودا بەچەند دىرپيك نوسين ناتوانريت
 دەربريت، بەلام ئەم ھەنگاوانەى باسگران پشتيوان بەخوای
 گەورە رینگەيەك بۆ بەدەست ھيئانى خوش ويستنى خودای
 پەروردگار ړوون و ئاسان دەكات، بەو ھيوايەى سوودی
 ھەبيت بۆ ھەموو باوان و پەرودشياران.

چۆن خوشه‌ویستی پیغه‌مبهری خودا له دئی مندا له‌که‌م
بچینه؟

خوش ویستنی پیغه‌مبهر دروودی خوای گه‌وره‌ی له‌سه‌ر
بیّت، یه‌کیکه له بنچینه‌گانی ئەم په‌یامه‌ پیرۆزه‌یه‌ و یه‌کیکه
له بنه‌ماکانی ئیمان، ئیمانی که‌سی‌کمان بێ خوشه‌ویستی ئەو
ته‌واو نیه‌ و که‌م و کورتی تیدا‌یه‌، چونکه ئەو نی‌ردراو و
په‌یام‌به‌رو هه‌لبژێردراوی خودایه‌، بۆیه له‌سه‌ر‌باوان
پی‌ویسته به مندا له‌گانیانی بناسین و خوشه‌ویستی ئەوی له
دلدا به‌چه‌سپینن، ئەویش له‌ ریی:

یه‌که‌م: پی‌گه‌و مه‌گانه‌تی پیغه‌مبهر له‌ شه‌ر‌عدا

سه‌ره‌تا پی‌ویسته پی‌گه‌و مه‌گانه‌تی پیغه‌مبهر بزانریت
له‌شه‌ر‌عدا بۆ ئەوه‌ی به‌ ئاسانی مه‌به‌سته‌که‌ بگه‌یه‌نریت، بۆ
نموونه له‌ فه‌رمووده‌یه‌کدا: (عن أنس عن النبي ﷺ قال ثلاث
من كن فيه وجد حلاوة الإيمان: أن يكون الله ورسوله أحب إليه
مما سواهما، وأن يحب المرء لا يحبه إلا الله، وأن يكره أن يعود
في الكفر كما يكره أن يقذف في النار). بخاري

پښتانه بهر درودی خوی لیبیت فهرموویه تی: سی شت
 هه ن لای هه رکه سیك هه بن نهوا چیژو له زه تی ئیمانی
 ده بیټ، نه وانیش: خوی گه وره و پیڅه مبه ری خوی له لا
 خوشه ویستری بن زیاتر له هه موو شتی، هه رکه سیکیکیش
 خوش ویست له بهر خوی بیټ، وه پیی ناخوش بیټ
 بگه ریته وه سهر بی باوه ری وهك چو ن پیی ناخوشه بخریته
 ناو ئاگره وه.

هه روه ها انس بن مالک رضي الله عنه قال: قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم: ((لا يؤمن أحدكم حتى أكون أحب إليه من
 ولده ووالده والناس أجمعين)).

واته: هیچ که سی ئیمانی نیه هه تا منی له مندا له که ی و
 باوکی و هه موو خه لکی زیاتر خوش بویت.

یان خوی گه وره ده فهرمویت: ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ
 فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ (٣١) ال عمران
 واته: (نه ی پیڅه مبه ر (ﷺ) به ئیمانداران) بلای: نه گه ر
 ئیوه خواتان خوش ده ویټ ده شوینی من بکه ون و له

فەرمانى من دەر مەچىن، ئەو كاتە خوايش ئىۋەى خۇش
دەۋىت و لە گوناھو ھەلەكانىشتان خۇش دەبىت، ئەو خوايە
لېخۇشبوو و مېھرەبانە).

زۇر ئايەت و فەر موودەى تر ھەن لەسەر ئەۋەى كە
خۇشەۋىستى خوداو پېغەمبەر لەپېشەنگى ھەموو
خۇشەۋىستەكانى تر دا بن، گرنىگ ئەۋەىە كە بزانىت خۇش
ۋىستى سەرۋەرمان خۇى لە خۇيدا سوودو قازانجى بۇ
خۇمانەو ئەۋان ھىچ پىۋىستىان بە خۇشەۋىستى ئىمە نىە،
ئەۋە ئىمەىن پىۋىستمان پىيەتى.

كاتىك مندالەكەت بۇى روون بوەۋە خۇشەۋىستى خوداى
گەرە پەيوەستە بە شوين كەۋتىن پېغەمبەر دروودى خواى
لېبىت و خۇشۋىستى ئەو كات پىگەو مەكانەتى گەرەيان بۇ
دەردەكەۋىت.

دووه. چۆن پیغمبەر دروودی خوی لیبت به مندان
بناسین؟

۱. باسکردنی که سایه تی پیغمبەر دروودی خوی لیبت
بهو جۆرهی له قورئان و سونهتدا ئاهازی پی کراوه، بۆ
نموونه: مژدهدر، ئگادار که رهوه، خاوهنی جوانترین
رهوشت، به به زهیی، رووخۆش هتد

۲. له وانیه مندا له کهت بپرسیت بۆچی دهیبت
پیغمبهرم خووش بویت، حیکمهت چیه له
خۆخه ویستیمان بۆ ئهوه؟ بۆ وهلامی ئهوه پرسیاره پئویسته
دنیایان بکهینهوه و تیایان بگهیهنن که هه موو که سیکی
ژیرو هۆشیار باوهردار پئویسته سهروهی خوشبویت،
له بهر ئهوهی مرۆفایهتی بههوی ئهوهوه پئمووی خوی
که وهی پی گهیشته به رهو دادپهروهی و راستی و نوری
ئیمان گهیشتن.

۳. پیاوان بو تریت پیغمبهرمان ئهوه زاتهیه که له رۆژی
دواییدا تا که کهس و په یامبهره که فریامان ده که ویتو

شەفاعەتە تەمان بۆ دەكات لەلای خەوای گەورە و پزگەرمان دەكات
لە ناپەرەحتی و سەختی پۆژی دواپی.

۴. باس لەو بەكریت هەموو پیغەمبەرەن لەلایەن خەوای
گەورە و پەرانی هەوای تایبەتیان هەبوو بە هەر لە دنیادا
خەوای گەورە وەلامی داوێتەو، بەلام تەنها پیغەمبەری
خودا ئەو دوعایە هەلگرتوو بۆ پۆژی دواپی بە بۆ
ئومەتەكە هەلگرتوو، ئایا شایانی ئەو نیه بە خۆشان
بویت؟!

۵. مژدەدان بە هاتنی لەلایەن هەموو پیغەمبەرانی
پیشووە سەلامی خەوایان لیبیت بە ئەو كۆتا پەيامبەری
خودایە، وە پزرو خۆشەویستیان بۆی و پیشوازی تایبەتیان
لیکردوو لە شەوی ئیسراو میعراجدا.

سَيِّهَمْ؛ چەسپاندنى خوشەويستى پيغەمبەرلە دلى
مندالەكائەندادا.

۱. باسکردنى موعجيزەكانى بۇ مندالەكەت، پيويستە
رەچاوى تەمەنى مندالەكە بكرىت.

۲. باسکردنى رەوشتو يارمەتيدانى بۇ ھەزاران و ستەم
ليکراوان و پشتيوانى گردنيان.

۳. زۆر گرنگى داوھ بە ھەتيوان و ھەسيەتى کردووه بە
باش مامەلە کردن لەگەليان.

۴. يارى و پيشپرکيى لەگەل مندالان کردووهو ريزى لى
گرتوون، ھەرگيز لييان تورە نەبووه.

۵. باس لە چيروکانە بکە کە پيغەمبەر لەگەل مندالان
بوووهو يارمەتى داون و ئەگەر غەمبار بووبن دل نەوايى
کرددون، بۇ نمونە ئەنەسى کورپى مالک برايهكى بچووکى
دەبيت ناوى عومەيرە، عومەير چۆلەکەيهكى بچووکى
دەبيت ناوى (نوغەير) ۵، نەخۆش کەوتوووهو زۆر دل گرانە
پيى، کاتيک پيغەمبەر دەزانييت دەچيىتە لاي و ھەوالى

چۆلەكەكەي عومەير دەپرسیت و دەفەرمویت عومەیر
نوغەیر چییەتی؟ ئەویش دەلیت نەخۆشە، کاتیک
دەبیستیتەو کە چۆلەكەكە مردوو بەتایبەتی سەردانی
عومەیر دەکات و دل نەوایی دەکات و یاری لەگەل دەکات، یان
بەبەزەیی بوە تەنانەت لەگەل ئاژەلانیشدا.

٦. پێویستە باوان بەکردار خۆشەویستی خۆیان بسەلین
بۆ نەوەکانیان، ئەویش بە پابەند بوون بە سوونەتە
پیرۆزەکانی، چونکە یەکیک لە رێگە کاریگەرەکانی پەرورده
ئەوێە باوان خۆیان کردار بەو وتانە بکەن کە دەیانلین،
چونکە منداڵ هیندە ی بەکرداری دەوربەری کاریگەر دەبیت
هیندە بە وتەو ئامۆژگارییەکانیان کاریگەر نین.

٧. ئاشناکردنی منداڵ بە ژياننامە ی پیرۆزیان و وەلام
دانەوێ ئەو پرسیارانە ی لە میشکی منداڵدا دروست دەبن
دەرباری پیغەمبەری مەزن درودی خوای لی بیت.

٨. یارمەتیدانی منداڵ بە لەبەرکردنی فەرموودە
کورتەکان و هاوکات بە کردار کردنیان، بۆ نموونە،

فەرمودەيەك كە باسى راستگوڭىيى يان ئەمانەت پارىزى و
ھاوكارى كىردنى كەسانى تر ئەمەش بەكردار لەبەردەم
مندالدا بىكرىت بو ئەوئەى چاۋ لە گەورەكانى بىكات و تى
بگەيەنرى كە ئەم كارانە خوداۋ پىغەمبەرەكەى دلخوش
دەكات و ئەوئەى لەبەرامبەردا پاداشتمان دەداتەو.

۹. كاتى مندالەكەت بىنى كاريكى باش و دروستى كرد ئەوا
پاداشتى بىكە و يان ئەو سەرپىشكى بىكە لە ھەلبىزاردنى ئەو
خواردنەى ئارەزوۋى دەكات يان شوينىك كە پىي خوشە، ئەم
پاداشت كىردنە ھانى مندال دەدات زياتر ھەئسى بە كارى
باش، بەلام واى لى نەكرىت بو ھەركارىك چاۋەرىي پاداشت
بىكات، بەلكو تىگەيەنرىت پاداشتى ئەو لەلايەن خواى
گەورەوئەى.

ھەموو ئەمانە وا دەكەن ھەست و سۆزى مندال بو ئەم
پەيامبەرە دلسۆزە بىجوللىت و خوشى بویت، كاتىكىش
كەسىكى خوشويست ئەوا ھەول دەدات ھەموو فەرمانەكانى
جى بەجى بىكات.

ئەو ھەللا ئەھى كە پېۋىستە دايك و باوك لىي دوور بىكەونەو

ھەندى كىدار ھەيە لە لايەن دايك و باوكەو ۋا لە منداڭ
دەكەن كە دوور بىكەوئتەو لە خوداۋ پېغەمبەرۋ پەيامى
پېرۋى ئىسلام، ئەوانىش:

۱. زۆركىرەن لە منداڭ ۋ سەپاندنى دەسەللاتى خۇيان بۇ
ئەو ھى منداڭ فەرمانەكانيان جى بەجى بىكات، بۇ نەموونە بە
زۆر نوئىر پى كىرەن يان پۇژوۋ گىرتەن، يان ھەرەشە كىرەن
تىرساندنى بەو ھى ئەگەر بە گوئىم نەگەى يان نوئىرۋ پۇژوۋ
..... ھتە، نەكەن خۇاى گەورە كوئىرتان دەكات يان
دەتانخاتە ئاگرەو، ئەمە ۋا لە منداڭ دەكات خوداۋ
پېغەمبەر بە گەسىكى تورەو خراپ وئنا بىكات، بۇيە دوور
دەكەونەو لە ھەر شتەك پەيوەندى بە دىنەو ھەبىت.

۲. منداڭ بىردنە ئەو خويىندىنگا ناكومىيانەى كە
ۋانەكانى ئاينى مەسىحى ۋ جولەكە ۋەك بابەتى سەرەكى يان
ئامانجىدار لە بلاۋبوونەو ھى ئاينى مەسىحى، ئەمەش كار بە
بىروباۋەرى منداڭ دەكات.

۳. گوینهدان و نه ناسینی هاوړپي منداله که یان و خیزانی
هاوړپیکانیان، که نه مه زور کیشیه، پیویسته هه لبراردنی
هاوړپي باش له خیزانه باش و باوهرداره کانه وه بگرته
نه ستوی خو یان، چونکه مندا ل زور کاریگر ده بیت به
رهوشتی هاوړپیکه ی.

۴. جی به جی کردنی هر رهوشت و ئا کاریک که خوی
گه وره پی ناخو شه، چونکه منداله کانیش چاو له ئیوه
ده که ن و ئیوهش به پرسیارن له هر کاریکی هه له که لی تانی
وه رده گریت.

مندال فيري چي بکريت؟

پيويسته مندال فيري چهند ئاکاريکی جوانی ئیسلام که
رؤژانه دینه ریی بکريت، که سوودی بو لایهنی ئیمانی و
کۆمه لایهتی و تەندرووستیشی ههیه ئەوانیش:

یه کهم: ئادابه کانی خواردن و خواردنه وه.

پيويسته مندال رابهینریت له سهر چهند گاریک که
په یوهندی به خواردن و خواردنه وه وه ههیه ئەوانیش:

★ پیش دهست کردن به خواردن دهسته کانی بشوات.

★ دواي ئەوهی خواردن ئاماده کرا و هه موو پیکه وه

دانیشن، نزای نان خواردن بکات و بلیت: (اللهم بارک لنا فیما

رزقتنا وقنا عذاب النار). واته: خودایه به ره کهت بخه یته

ئەوهی پیت به خشیوین و له ئاگری دۆزهخ بمان پاریزی.

★ به کارهینانی دهستی راست له کاتی نان خواردن و فوو

نه کردنه خواردن.

* ئەوئەندە بکریتە قاپەکەیهوئە کە توانای خواردنی
هەیه، بۆ ئەوئەوئە دوایی نەپژریت، چونکە ئەوئە زیادەپەوییهو
خوای گەورە پێی ناخۆشە.

* نەخواردنی هیچ شتێک بە پێوئە، یان راکشانەوئە.

* نەخواردنەوئە ئاو یا شلەمەنییەکان بە پێوئە
خواردنەوئەشی بەسەریەکەوئە نەبیئت، بەئکو بە سێ قوم.
* قسەنەکردن کاتییک پاروو لە دەماندایە.

* کاتییک لە دەرەوئە بوون نابێ خواردن بە دەستیانەوئە
بیئت، نەوئەک مندالی تر ئارەزووی بکات و تواناشی نەبیئت
بیکریت.

* دوور کەوتنەوئە لە خواردنەوئە گازیەکان و هەموو
جۆرەکانی جیپس.

* وئەنی نرزی دوای نان خواردن : (الحمد لله الذي أطعنا
وسقانا وجعلنا مسلمين)، پاشان دەست خۆشی کردن لە
دایکی بۆ ئامادەکردنی ئەو خواردنە.

دوووم: چونه دهرهوهو گهرانهوه.

باش وایه کاتیك پیکهوه دهچنه دهرهوه نزای چوونه
دهرهوه بخوینن بو ئهوهی مندالهکانیش فیڕ ببن و بیلینهوه،
نزای چوونه دهرهوه (بسم الله توکلت علی الله ولا حول ولا
قوة الا بالله)، کاتیکیش گهرانهوه بلین: (بسم الله خرجنا وبسم
الله ولجنا وعلى الله ربنا و توکلنا).

سییهم: لهبهرکردنی سورته کورتهکان و تهفسیرهکانیان و
تی گهیانندی منداڵ که بوچی پیویست به خویندنیان
دهکریت، بو نموونه سورتهی (الإخلاص و قل أعوذ برب الناس
و قل أعوذ برب الفلق)، خویندنی ئهم سوورهتانه و
لهبهرکردنیان و وتنهوهیان بهیانی و ئیواره و شهوان کاتی
خه و هه ریهکیکیان سی جار. ئهگه ر ئهمانه بخوینیت
خودای گهوره دهیانپاریزی، یان خویندنی سوورهتی فاتحه
که بو شیفایه سووده بیزانن، سوورهتهکانی تریش بهو
جوړه.

چوارهم: ئادابى چوونە سەر ئاو.

★ منداڭ فير بىكرىت پيش چوونە سەر ئاو بلىت: (اللهم
إني أعوذ بك من الخبث و الخبائث)، پاشان قاچى چەپ پيش
بىخات بۇ چوونە ژوورەو.

★ لەكاتى ھاتنە دەرەو سەرەتا قاچى راست بەكار
بەينىت و پاشان بلىت: (غفرانك).

★ راھىنانى لەسەر دەست شوشتن دواى سەرئاو كردن.

پىنچەم: فير كوردنى چەند ئاكارىكى جوانى تر

يەكەم. خاوين راگرتنى ژىنگەو ھەلگرتنى بەرپرسىارىتى
لەھەر كويىەك بىت.

دووەم. رووخسەت خواستن و لە دەرگا دان كاتىك

دەچىتە ھەر شوينىك، بە تايبەتى ژوورى دايك و باوك.

سىيەم. پاراستنى نەينى بەگشتى و بە تايبەتى نەينى
خىزان و نەدركاندن.

چوارەم. دەستكارى نەكردنى شت و مەكى ھىچ كەسيك بە

بى پرس.

پېنجەم. گالتە نەکردن بە جل و بەرگو کەم و کورتی
کەسانی تر.

شەشەم. گوی هەلنەخستن بو قسەو دەنگ و باسی
کەسانی تر.

هەوتەم. هەستان لەبەر کەسانی گەورەو رێزگرتنیان
بە جوانترین شیوە.

هەشتەم. درۆ نەکردن، چونکە پیشەییەکی زۆر ناشرینە.
نۆیەم. پێویستە لە کاتی باویشک دانددا دەست بە
دەممانەو بەگرین.

دەیهەم. خۆ کێشانەو و قرقینە لێدان و خۆ خوراندن لە
شوینی گشتی و لەناو خەلکیدا کاریکی نەگونجاو.

یانزەیهەم. پێویستە هەفتەی جاریک نینۆکەکانی دەستمان
(رۆژی هەینی بکریت)، وە ۱۵ رۆژ جاریک نینۆکی قاچمان
بکەین.

دوانزەیهەم. تف نەکردنە سەر زەوی، دەست نەکردن بە
لوتدا.

سیانزدهیم. نابیت له مال و قوتا بخانه و شه قامه کاند
خۆل و خاشاک فری بدریته سهر زهوی.
چواردیهیم. داوای لی بوردن کردن هه رکاتیك هه لهیهك
ئه نجام درا.

ئه مانه و چه ندين ئادابی تر که باوان به پیی ئاستی
ته مه نی منداله که ده توانیت منداله که ی فیڕ بکات.
له کو تاید/ له خوای گه وره داوا کارم سهر که وتوو مان بکات
له پیگه یانندی نه وه یه کی ته ندروست و به ره وشت و ئیمان
که له دونیادا ببنه خزمه تکاری په یامه پرۆزه که ی
ئیسلام و له روژی دوا ییشدا ببنه هو کاریک بو به ده ست
هینانی ره زامه ندی خوای گه وره و بالاده ست.... ئامین

سەرچاۋەكان

لەم سەرچاۋانەو سەوود لەم بابەتەنە وەرگىراو

١. <https://saaid.net/tarbiah/82.htm>

٢. <https://saaid.net/tarbiah/165.htm>

٣. <https://www.al-forqan.net/articles/5142.html>

٤. موقە المسلم

٥. بىنەماكانى رېزو رەوشت ئەيۇب ئۆز دەمىر

بەرھەمە چاپکراوەکانی گروپی نما ...

کە تەنھا بەبەخشینی (۲۵) ھەزار دینار ھەر چوار مانگ
جاریک بەرھەمیگمان چاپکردووە کۆیی بەرھەمە
چاپکراوەگەمان نزیکەی ۲۵ ھەزار بەرھەمە. خۆت لەم
پاداشتە نەبراوە بێ بەش مەگە و تۆش دەتوانی بەشار
بیت لەگەڵمان.

۱- چۆن نوێژ لای جگەر گۆشەگەت خوشەویست دەکەیت.
تیراژ (۹۰۰۰) ھەزار دانە.

۲- چۆن بالا پۆشی لای کچەگەت خوشەویست دەکەیت.
تیراژ (۴۰۰۰) ھەزار دانە.

۳- بوئەوێ بەختەوەر بیت. تیراژ (۳۰۰۰) ھەزار دانە

۴- ئازاری موسلمانان لە جیهاندا. تیراژ (۲۰۰۰) ھەزار دانە

۵- پیلانەکان دژ بە ئافرەتانی موسلمان. تیراژ (۳۰۰۰)
ھەزار دانە.

۶- پەرودەدی ئیمانی منداڵ. تیراژ (۳۰۰۰) دانە.

به ره می (6) ی

گروپی نما

به دیاری ده به خشریت و

نافر و خشریت